

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า: การวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Small Size Primary School Management in the Next Decade: The Confirmatory Factor Analysis

¹ปรีชญา วงษ์พจน์ ²วรกาญจน์ สุขสดเขียว

¹Pratchaya Wongpotjane ²Vorakarn Suksodkiew

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์,มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: thaimusic4u@gmail.com

Received April 19, 2025; Revised May 2, 2025; Accepted: August 26, 2025

บทคัดย่อ

บทความการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า และ (2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การจัดทำบทความทางวิชาการ (Monograph) จากนั้นจึงถอดประเด็นสำคัญเพื่อสร้างแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน และนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 90 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครู และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 270 คนโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 และ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้าประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การวางแผน (Planning) (2) การอำนวยการ (Directing) (3) การกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และ (4) การประเมินผล (Performance Appraisal: PA) 2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันพบว่า โมเดลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

คำสำคัญ: โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก; การบริหารโรงเรียน; องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Abstract

The objectives of this research were to: 1) to study the administration of small primary schools in the next decade 2) to analyze the confirmatory components of small primary school administration for the next decade. The research was conducted through analysis and synthesis of relevant concepts, theories, and research both domestically and internationally, which led to the development of an academic monograph. Key issues were then extracted to construct a questionnaire, which was validated for content accuracy by five experts. The questionnaire was used to collect data from a sample group consisting of 90 small primary schools under the Ministry of Education. Three respondents were selected from each school, including the principal, a teacher, and a school board member, totaling 270 respondents using stratified random sampling. The research instruments included a questionnaire with a reliability of 0.983 and an interview form. Data analysis employed descriptive statistics such as percentage, mean, standard deviation and confirmatory factor analysis (CFA). The research results found that: 1. The administration of small primary schools in the next decade comprises four main components: (1) Planning, (2) Directing, (3) Monitoring and Controlling, and (4) Performance Appraisal (PA). 2. The results of the confirmatory factor analysis indicated that the model of small primary school administration in the next decade is consistent with empirical data.

Keywords: Small primary schools; Educational administration; Confirmatory factor

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่สถานศึกษาโดยตรง โดยใช้แนวคิดการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการทรัพยากรและตัดสินใจอย่างสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของตนเอง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินนโยบายสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเน้นผลสัมฤทธิ์เชิงยุทธศาสตร์ โรงเรียนขนาดเล็กยังคงเผชิญปัญหาหลายประการ อาทิ ต้นทุนการศึกษาที่สูง คุณภาพการจัดการศึกษาที่ต่ำ ขาดทรัพยากร งบประมาณ และการมีส่วนร่วมที่จำกัด ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาและเป็นโจทย์สำคัญที่ต้องหาแนวทางพัฒนาในทศวรรษหน้า (สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, 2565)

โรงเรียนขนาดเล็กก่อตั้งขึ้นเพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษาในชุมชน แต่ปัจจุบันกลับต้องเผชิญกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมของประชากรที่มีแนวโน้มย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เขตเมือง ทำให้บทบาทของโรงเรียนชนบทลดลง ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่ ดังนั้นการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

จึงต้องอาศัยการออกแบบแนวทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทจริง เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้เท่าเทียมและยั่งยืนในอนาคต (กัญญา เอี่ยมพญาและคณะ, 2565).

แม้จะมีการกำหนดนโยบายกระจายอำนาจและส่งเสริมการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเท่าเทียมในการจัดการศึกษา แต่โรงเรียนขนาดเล็กยังคงประสบปัญหาที่ส่งผลต่อคุณภาพและความสามารถในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (กิริยณภา หนูอินทร, 2563) พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดอย่างน้อย 3 ประการ คือ การได้รับงบประมาณจำกัด ขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง และการตั้งอยู่ในชุมชนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและโอกาสทางการเรียนรู้ โรงเรียนขนาดเล็กมีต้นทุนการจัดการเรียนการสอนต่อหัวที่สูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และเนื่องจากการจัดสรรงบประมาณในระบบรายหัว โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนต่ำจึงอยู่ในสถานะเสียเปรียบ ทำให้ขาดแคลนอุปกรณ์ เทคโนโลยี และบุคลากรที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ทั้งนี้ ความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีไม่เพียงส่งผลต่อผู้เรียน หากยังรวมถึงการพัฒนาครู และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลักในการยกระดับคุณภาพ

จากสถิติระหว่างปีการศึกษา 2561–2565 พบว่าจำนวนโรงเรียนในสังกัดมีแนวโน้มลดลงจากนโยบายรวมสถานศึกษาและอัตราการเกิดที่ลดลง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก (นักเรียน 0–120 คน) ซึ่งมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 49.99 ของโรงเรียนทั้งหมด และประสบปัญหาหลายด้าน เช่น ทรัพยากรจำกัด ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าระดับประเทศอย่างต่อเนื่อง จากผลการทดสอบ O-NET ใน 4 วิชาหลักตลอดช่วงปี 2563–2566 (สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติองค์การมหาชน, 2566)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงให้ความสนใจศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า เพื่อเสนอแนวทางการบริหารที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในยุคเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า
2. เพื่อทราบผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันยันการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยขั้นตอน ต่างๆ ดังนี้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างบทความวิชาการ (Monograph) เรื่อง “การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า”

1.ศึกษา ค้นคว้า ข้อมูล เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า จากเอกสารงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

2.สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้รับการ เสนอชื่อโดยอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและมุมมองเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษา ขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

3.สร้างบทความวิชาการ (Monograph) เรื่อง“การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กใน ทศวรรษหน้า” และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านประเมินคุณภาพและความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเครื่องมือ

1.นำตัวแปรการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้าจากขั้นที่ 1 มาสร้าง ข้อกระทงคำถาม จัดทำเป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

2. นำแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการหาค่าตรงกันความ สอดคล้องรายข้อ ที่เรียกว่า IOC (Index of Item Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงแบบสอบถาม โดยผลการวิเคราะห์ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 -1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 10 โรงเรียนๆ ละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่ง จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คนรวมผู้ให้ ข้อมูลทั้งสิ้น 30 คน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยผลการวิเคราะห์ α -Cronbach= 0.983

3. นำแบบสอบถามเรื่องการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้าไปเก็บ รวบรวมกับกลุ่มตัวอย่างคือโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 99 โรงเรียน โดยกำหนดผู้ให้ ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่ง 1 คน ครูผู้สอน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาที่ 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 297 คน

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติวิเคราะห์ได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดย พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ได้แก่ Chi-square/df, p-value , CFI, RMSEA, RMR, NFI

ผลการศึกษา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้านที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ได้แก่ การวางแผน (Planning) การอำนวยการให้เป็นไปตามแผน (Directing) การควบคุมและการกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีรายละเอียดและแนวทางการปฏิบัติที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กในอนาคต ดังนี้

1. การวางแผน (Planning) ถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่โรงเรียนต้องเริ่มจากการวิเคราะห์สถานการณ์จริง เพื่อให้เข้าใจถึงปัญหาและศักยภาพของตนเอง แล้วจึงกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ โดยกลยุทธ์ควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร การปลูกฝังคุณธรรม

2. การอำนวยการให้เป็นไปตามแผน (Directing) เป็นกระบวนการขับเคลื่อนการบริหารให้สอดคล้องกับแผนที่วางไว้ โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างความเข้าใจร่วมระหว่างบุคลากร การประชุมสื่อสาร การมอบหมายงานให้เหมาะสมกับศักยภาพ ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ซึ่งล้วนส่งผลต่อการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

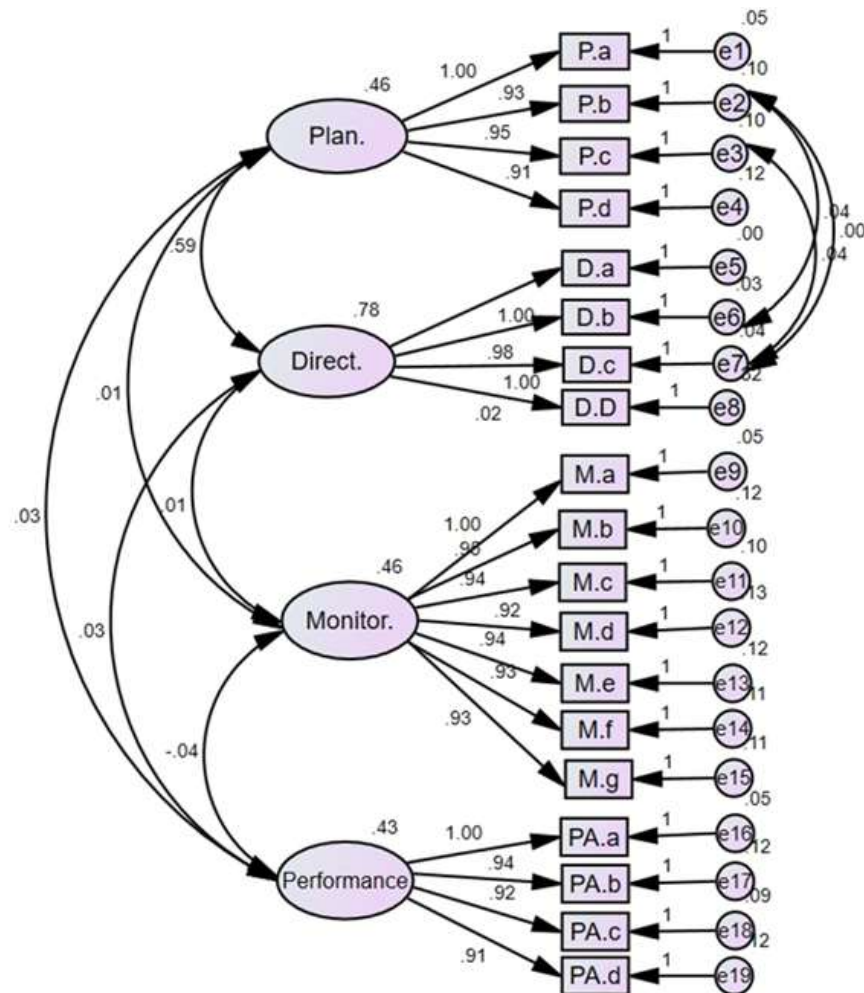
3. การควบคุมและการกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) เป็นกลไกสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โดยเน้นที่การบริหารจัดการความเสี่ยง การนิเทศการสอน การโค้ชครู การควบคุมงบประมาณอย่างรัดกุม การเตรียมความพร้อมต่อการตรวจสอบจากภายนอก และการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความโปร่งใสและรับรองความคืบหน้าของแผนที่กำหนดไว้

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) เน้นการประเมินในหลายมิติ ได้แก่ การเรียนรู้และคุณลักษณะของนักเรียน ผลการปฏิบัติงานของครู ตลอดจนความพึงพอใจของผู้ปกครองและชุมชน โดยข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะถูกนำมาใช้เป็นฐานในการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการบริหารที่ยึดหลักคุณภาพและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

จากผลการวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่า การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในอนาคตจำเป็นต้องมีการวางระบบอย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งมิติการวางแผน การขับเคลื่อนแผนงาน การติดตามควบคุม และการประเมินผล เพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของโมเดลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

Chi-square=162.129, Chi-square/df=1.134, df=143, p=.131,
CFI=.997, RMR=.013, RMSEA=.022, NFI=.976

ดังนี้

ภาพที่ 1 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

โมเดลที่ประกอบด้วย 4 ตัวแปรแฝง ได้แก่ การวางแผน (Planning), การอำนวยการให้เป็นไปตามแผน (Directing), การควบคุมและการกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling), และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก โดยมีค่า Chi-square = 162.129, อัตราส่วน Chi-square/df = 1.134, p-value = 0.131 และค่าดัชนี CFI = 0.997, NFI = 0.976, RMSEA = 0.022, RMR = 0.013 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ทั้งนี้ยังพบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loadings) ของตัวแปรสังเกตทั้งหมดอยู่ในช่วง 0.91–1.00 แสดงถึงความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างที่สูงมาก อย่างไรก็ตาม ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงบางคู่ เช่น การอำนวยการให้เป็นไปตามแผน(Directing) กับ การ

ประเมินผลการปฏิบัติงาน(Performance Appraisal: PA) มีค่าสหสัมพันธ์ในระดับต่ำ (-0.04) อาจสะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของกลุ่มตัวอย่างหรือบริบทโรงเรียนขนาดเล็กที่มีปัจจัยแทรกซ้อนบางประการ

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่าในด้าน การวางแผน (Planning) ตัวแปรสังเกตทั้งสี่ตัว ได้แก่ การวิเคราะห์สถานการณ์ วิสัยทัศน์และพันธกิจ เป้าประสงค์ และการวางกลยุทธ์ ต่างมีค่า Factor Loadings อยู่ในระดับสูง (0.86–0.97) และดัชนีความพอดีของโมเดลอยู่ในเกณฑ์ดีมาก (CFI = 0.999, RMSEA = 0.058) เช่นเดียวกับองค์ประกอบ การอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามแผน (Directing) ที่มีค่า Factor Loadings สูง (0.98–1.00) ยกเว้นตัวแปร “การจัดสรรงบประมาณ” ที่มีค่าน้ำหนักต่ำ (0.03) ซึ่งอาจต้องมีการพิจารณาเพิ่มเติมด้านความชัดเจนของตัวชี้วัด สำหรับองค์ประกอบ การควบคุมและกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และ การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) ต่างก็มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบในระดับสูงเช่นกัน โดยเฉพาะการประเมินผลการปฏิบัติงาน(Performance Appraisal: PA) ที่แสดงความเชื่อมโยงระหว่าง การประเมินผลของนักเรียน ครู และชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Factor Loadings = 0.84–0.94) และมีค่าความกลมกลืนของโมเดลที่ดีมาก (CFI = 1.000, RMSEA = 0.038)

สรุปได้ว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงถึงโครงสร้างแนวคิดที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้ในการวางแผน พัฒนา หรือประเมินการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมในทศวรรษหน้า

อภิปรายผลการวิจัย

ผลงานการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้านที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของการจัดการศึกษา ได้แก่ การวางแผน (Planning) การอำนวยความสะดวกให้เป็นไปตามแผน (Directing) การควบคุมและการกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร การบริหารที่เป็นระบบครบวงจรจึงเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยให้การดำเนินงานมีทิศทาง สอดคล้องกับเป้าหมาย และสามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี พิมพ์พิพัฒน์ ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กให้เกิดความเป็นเลิศควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำเชิงมืออาชีพ การจัดการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การมีโครงสร้างบริหารที่ชัดเจน การพัฒนาครู และการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างเหมาะสมในบริบทปัจจุบันและอนาคต (สมศรี พิมพ์พิพัฒน์, 2560)

1. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญสูงในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ทั้งนี้เพราะบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมีความเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว โรงเรียนจึงต้องสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างเป็นระบบและยืดหยุ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ

วิเคราะห์สถานการณ์อย่างรอบด้าน การกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สอดคล้องกับบริบทจริง ตลอดจนการกำหนดเป้าประสงค์ที่ชัดเจนและสามารถวัดผลได้ ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การตั้งเป้าเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือการพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูอย่างเป็นรูปธรรม จะช่วยให้เกิดความร่วมมือและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนในองค์กร

แนวทางการวางแผนดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดเชิงกลยุทธ์ ที่ชี้ว่าการวางแผนที่ดีควรยึดตามสภาพความเป็นจริง และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับหลักการบริหารตามแนวคิดของเดมมิ่ง ที่เน้นการวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (PDCA) (Deming, 1986) เพื่อสร้างความยั่งยืนในการพัฒนาองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเมธ งามกนก ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่พัฒนา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1. ผู้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการที่ปรึกษา และคณะกรรมการสภานักเรียน 2. กระบวนการของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การวางแผน การดำเนินงาน การติดตามและประเมินผล 3. ขอบข่ายการบริหารงานของสถานศึกษา: การบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณ และงานทั่วไป 4. เป้าหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (สุเมธ งามกนก, 2560)

กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ควรมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการบริหารที่มีความยืดหยุ่นและปรับตัวตามบริบทของชุมชนและเทคโนโลยี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพล พันธุ์ภิญญา ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 2) กลยุทธ์การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) กลยุทธ์ครุมาทความสามารถ และ 4) กลยุทธ์การบริหารอาคารแบบครบวงจรโดยทั้ง 4 กลยุทธ์ อยู่ภายใต้พันธกิจการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านการบริหาร งานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานแผนงานและงบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไปกลยุทธ์ทั้ง 4 สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับโรงเรียนขนาดเล็กในบริบทของการเปลี่ยนแปลงในทศวรรษหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ (ณัฐพล พันธุ์ภิญญา, 2562)

2. การอำนวยความสะดวกให้ดำเนินการไปตามแผน (Direction) การขับเคลื่อนแผนพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร การสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และการบริหารทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็กเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณและบุคลากร การประชุมอย่างมีเป้าหมาย การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ประกอบการตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ล้วนมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนแผนงานอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพราะแนวทางที่ประสบความสำเร็จมักใช้การบริหารแบบกระจายอำนาจ ร่วมกับการบริหารเชิงข้อมูล (Data-Driven Decision Making) และการบริหารเชิงโครงการ (Project-Based Management) สอดคล้องกับ สงวน อินทรรักษักกล่าวว่า

บทบาทของผู้อำนวยการในการสร้างเครือข่ายและขับเคลื่อนแผนผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย ส่งผลให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปอย่างยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ. (สงวน อินทรรักษ , 2566) สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันวิจัยและพัฒนาฯ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือผู้บริหาร รองลงมาคือด้านบริบทท้องถิ่น ด้านทรัพยากร และด้านครูบุคลากร ทั้งสองงานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากร และการสนับสนุนจากชุมชน มีความสำคัญต่อความเป็นเลิศในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก

3. การควบคุมและกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) โรงเรียนขนาดเล็กที่มีระบบควบคุมและกำกับติดตามที่ดีสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อเป้าหมายได้ตรงจุด ทั้งนี้เพราะโรงเรียนที่มีการบริหารความเสี่ยง นิเทศการสอน และตรวจสอบงบประมาณอย่างรอบด้าน จะสามารถรับมือกับข้อจำกัดด้านทรัพยากรได้ดีกว่า โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยี เช่น AI เพื่อช่วยในการติดตามและรายงานผล รวมถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในการตรวจสอบ ส่งผลให้โรงเรียนมีธรรมาภิบาลและความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากร ชูริมนต์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอนาคตภาพของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทศวรรษหน้าผลที่วิจัยพบว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการบริหารจัดการทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารวิชาการ และการบริหารทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ระบบฐานข้อมูลและแพลตฟอร์มดิจิทัลจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว (พลากร ชูริมนต์และคณะ, 2562) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับมาเซอร์ ฮามิด และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องอุปสรรคและกลยุทธ์ในการจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก:กรณีศึกษาในเมืองประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนเหล่านี้ต้องเผชิญกับอุปสรรคคล้ายคลึงกัน ได้แก่ ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โครงสร้างพื้นฐานที่ชำรุดทรุดโทรม การขาดแคลนครู และปัญหาด้านศักยภาพของบุคลากร อย่างไรก็ตาม ครูใหญ่สามารถรับมือกับปัญหาเหล่านี้ได้ด้วยความคิดสร้างสรรค์และความมุ่งมั่น เช่น การแสวงหาทุนจากแหล่งอื่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) มาใช้พัฒนาโรงเรียน และการแสดงบทบาทผู้นำทางวิชาการเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูและนักเรียน (Mansor and Hamid et al., 2565)

4. การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) ถือเป็นกลไกสำคัญในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก เนื่องจากช่วยให้สามารถติดตามและปรับปรุงคุณภาพการบริหารและการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และการประเมินความพึงพอใจของชุมชน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นระบบ 1. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน (Student Learning Assessment) ทั้งนี้เพราะว่าการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยพบว่าการใช้ เทคนิคการวัดผลแบบหลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการติดตามพัฒนาการของนักเรียน ช่วยให้กระบวนการประเมินมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับสุนิสา คงสุวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา

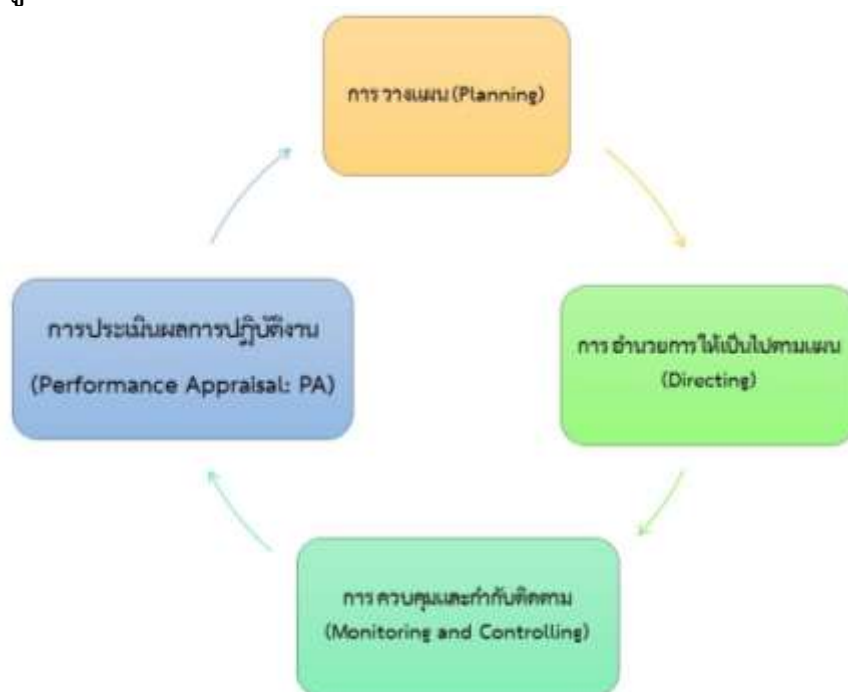

แบบจำลองการบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของ พบว่า การดำเนินการกระบวนการ บริหารการเปลี่ยนแปลง ได้แก่การสร้างสำนึกเร่งด่วนที่จะต้องเปลี่ยนแปลงการสร้างทีมงานผู้นำการสร้างวิสัยทัศน์การวางแผน การสร้างพลังในการทำงาน การประเมินผลและการหยั่งรากการเปลี่ยนแปลง 1.3) การประเมินผล ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และ 1.4)การปรับปรุง 2)แบบจำลองที่สร้างขึ้นมีผลการประเมิน ด้านความเป็นประโยชน์(สุนิสา คงสุวรรณ,2561) สอดคล้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ โฉวี ศรี สันยาวัต ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารสถานศึกษากับการนิเทศการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ พบว่า ข้อกำหนดของงานนิเทศที่ครูควรได้รับการนิเทศอย่างน้อยสอง ครั้งในหนึ่งภาคเรียน อีกทั้งครูยังประสบปัญหาหลายประการเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องอาศัยความช่วยเหลือในการนิเทศ นี่แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการกำกับดูแลมีลำดับต่อการจัดการบริหารและนิเทศวิชาการควรบูรณาการกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนการสอนและการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การประเมินเป็นส่วนหนึ่งของระบบการนิเทศการศึกษา(Novi Sri Sandyawati et al., 2565)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ของโมเดลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กใน ทศวรรษหน้า พบว่า โมเดลโดยรวมประกอบด้วย 4 ตัวแปรแฝง ได้แก่ การวางแผน (Plan), การ อำนาจการ (Directing), การควบคุมและกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ใน ระดับดีมาก โดยมีค่า Chi-square/df = 1.134, CFI = 0.997, NFI = 0.976, RMSEA = 0.022 และ RMR = 0.013 แสดงถึงความเหมาะสมของโมเดลในระดับรายตัวแปรแฝง ดังนั้นด้านการวางแผน (Plan) ซึ่งประกอบด้วยการวิเคราะห์สถานการณ์ วิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ มีค่าความ กลมกลืนของโมเดลและ Factor Loadings อยู่ในระดับสูง (0.86–0.97) ด้านการอำนาจการ (Directing) พบว่าทุกตัวแปรสังเกตมีค่า Factor Loadings สูง ยกเว้น “การจัดสรรงบประมาณ” ที่มี ค่าเพียง 0.03 ซึ่งควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ด้านการควบคุมและกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) มีค่า Factor Loadings อยู่ในช่วง 0.87–0.95 และมีค่าดัชนีชี้วัด โมเดลที่ดีมาก ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal) มีค่า Factor Loadings อยู่ระหว่าง 0.84–0.94 และค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอยู่ในระดับที่ไม่สูงนัก สะท้อน ความชัดเจนของแต่ละตัวชี้วัด โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก ตัวแปร สังเกตมีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูง แสดงถึงความเหมาะสมของโมเดลในการใช้เป็นกรอบ แนวคิดเพื่อการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ทั้งยังสะท้อนถึง ประเด็นที่ควรพิจารณาเพิ่มเติมในการวิเคราะห์ขั้นสูงหรือการพัฒนาโมเดลในอนาคต เพราะว่าโมเดล การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้าที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถจำแนก องค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารออกเป็น 4 ด้านอย่างชัดเจน โดยแต่ละด้านมีตัวแปรสังเกตที่แสดง ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างในระดับสูง สะท้อนถึงความแม่นยำในการวัดพฤติกรรมการบริหารจริง ในสถานศึกษา และยังสามารถชี้จุดอ่อนที่ควรได้รับการปรับปรุงอย่างเฉพาะเจาะจง เช่น การจัดสรร งบประมาณที่ยังมีค่าน้ำหนักต่ำ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาระบบบริหารให้

ตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ อินทะแสน ที่ได้ศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความเป็นเลิศของโรงเรียนประกอบด้วย 3 ด้านสำคัญ ได้แก่ ด้านการ เรียนรู้ ด้านการสอน และด้านการนำ โดยเฉพาะด้านการสอนและการนำมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ สูงสุด แสดงให้เห็นว่าการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพควรเน้นที่การจัดการด้านวิชาการควบคู่ กับภาวะผู้นำที่ชัดเจน ซึ่งยืนยันว่า โมเดล 4 องค์ประกอบที่เสนอในการศึกษานี้มีศักยภาพในการเป็น กรอบแนวทางเชิงปฏิบัติสำหรับการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จุฑารัตน์ อินทะแสน,2563)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 2 โมเดลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า

จากภาพอธิบายได้ว่าการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในทศวรรษหน้า ซึ่ง ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน การอำนวยการ การควบคุมและกำกับ ติดตาม และการประเมินผลการปฏิบัติงาน สามารถประยุกต์ใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหาร จัดการเชิงระบบได้อย่างมี ภาพดังกล่าวสามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารโรงเรียน พัฒนาบุคลากร การบริหารงบประมาณ การสร้างความร่วมมือกับชุมชน ตลอดจนการบริหารเชิงนวัตกรรมและการ วิจัยอย่างบูรณาการ ซึ่งล้วนเอื้อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนภายใต้บริบทเฉพาะของ โรงเรียนขนาดเล็กในอนาคต

บทสรุป

การบริหารที่มีประสิทธิภาพควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผน (Planning), การอำนวยการให้เป็นไปตามแผน (Directing), การควบคุมและกำกับติดตาม (Monitoring and Controlling) และ การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisal: PA) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) สนับสนุนความเหมาะสมของโมเดลทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยมีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในระดับดีมาก แสดงให้เห็นถึงความเที่ยงตรงของโครงสร้างโมเดลที่สามารถนำไปใช้วางแผน พัฒนา และประเมินการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้โมเดลนี้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถใช้ข้อมูลในการปรับแผนยุทธศาสตร์โรงเรียนให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี สังคม และนโยบายของภาครัฐ
3. โรงเรียนสามารถใช้ผลวิจัยเป็นแนวทางกำหนดนโยบายด้านการบริหารงานโรงเรียน เช่น การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล และการจัดโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมกับอนาคต

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในเชิงจุลภาคในด้านการบริหาร 4 กลุ่มงานตามกฎหมายกระทรวงซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545)
2. ควรศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กที่สามารถปรับตัวและดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแนวทางการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยกับต่างประเทศเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมและสามารถนำมาปรับใช้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัญญา เอี่ยมพญา และคณะ. (2565). โรงเรียนขนาดเล็ก: ปัญหาที่ต้องตัดสินใจ. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*. 23(1), หน้า 316–329.
- กิริยณภา หนูอินทร์. (2562). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. *วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)* ปีที่1 ฉบับที่4, หน้า 33–40.
- จุฑารัตน์ อินทเสนา.(2563). “ความเป็นเลิศของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”.*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- ณัฐพล พันธุ์ปัญญา และคณะ .(2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 15(2), หน้า 220-231.
- พลกร ขุริมนต์ และคณะ.(2561). อนาคตภาพของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562–2571). *วารสารมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 20(2), หน้า 29–40.
- พรนค์พิเชฐ แห่งหน และคณะ. (2560). การจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยรุ่นใหม่ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. *วารสาร Veridian E-Journal มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(1), หน้า 1–15.
- สงวน อินทร์รักษ์. (2566). *ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สถาบันวิจัยและพัฒนา. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. *วารสารการบริหารการศึกษา*. 12(2), หน้า 45–60.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2567). *สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2566*. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.niets.or.th/th/content/download/26058>
- สุนิสา คงสุวรรณ. (2561). “การพัฒนาแบบจำลองการบริหารการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน”. *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา*.
- สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์.(2565). แนวทางการส่งเสริมความเป็นอิสระของสถานศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*. 9(2), หน้า 409-420.
- สมศรี พิมพ์พัฒน์. (2560). การบริหารเพื่อความเป็นเลิศของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*. 14(26), หน้า 45-56.
- สุเมธ งามนก. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก. *วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต.บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา*.
- วีระศักดิ์ พลมณี และคณะ. (2565). การพัฒนาตัวบ่งชี้การเป็นโรงเรียนนวัตกรรม: การบูรณาการการวิเคราะห์ข้ามกรณีและการย้อนรอยกระบวนการ. *วารสารครุศาสตร์สาร*. 15(1), หน้า 219–231.

- Deming, W. E. (1986). *Out of the crisis*. Cambridge, MA: Center for Advanced Engineering Study. Massachusetts Institute of Technology
- Mansor, A. N., Hamid, A. H. A., Medina, N. I., Vikaraman, S. S., Abdul Wahab, J. L., Mohd Nor, M. Y., & Alias, B. S. (2022). Challenges and strategies in managing small schools: A case study in Perak, *Malaysia. Educational Management Administration & Leadership* 50(4): 694–710.
- Sandyawati, N. S., Handoko, R., & Darmawan, A. (2022). Integration of school administration system and academic supervision as an effort to improve the quality of education. *International Journal of Multidisciplinary Research and Literature* 1(1): 71-85.